

vaig acollir aquella hipòtesi meva pre-romana, reserva forta i llavors ben escèptica. Ara, la conclusió és que necessitem més proves, i que importaria molt trobar-ne més documentació antiga en català i en llengua d'oc, puix que fora de la dada de Canals, no n'hi ha res més abans de 1800 deçà dels Pirineus, ni més enllà n'hi ha res més abans de 1610. *Arrupido* «acurtuado» i *arrupi-se* «acurrucarse» s'usen no sols en els parlars xurros de la zona sogorbina (I, 432b36), sinó també en la del Villar del Arzobispo, Xelva, Xulilla, Gestalgar i Alcubres (Vic. Llatas); Giner i M. i els altres valencians confirmen que la pron. valenciana és *arropir* (amb alguna excepció de gent «de parlar descurat») i que no hi ha altra forma coneguda que la de present feble *arropix* *Arropi-s* a Maella 'ajupir-se, agacharse', *arropit* 'aclofat' allí i en un altre poble del Matarranya (Casac 1923). Ja Verdàguer de jove: «m'estich tot lo sant dia *arrupit* assí a la branqueta, i com un aucell que ha perdut lo cant y las ganas de volar», a 1871 (*Epist* I, 95.2); «los jueus van a llegir-hi --- 'ls Psalms de David --- drets, o *arrupits* a terra, brandant la testa ---» (*Diet a T Santa*, 63).

Suplementant les dades occitanes. A la Vall d'Aran, hi coexisteix la forma catalana: *arropi-se* 'arropir-se (de por, per malaltia)', 'arrosar-se' reco a l'alta i a la baixa vall; altres accs. ja tiren cap al sentit occità: 'encongir-se (un objecte: les sabates mullades si s'escalfen massa)', ib. i *arupit* 'rebregat' en pobles de la vall alta i mitjana. Aquest sentit el tenim també en aranès però llavors amb *u*: *rupát* 'arrugat' (a Vilamòs, però *arubát* a Canejan), 1924-30. *L'ALGc.*, m iv, 1267 («ma robe est toute froissée») troba *rupát* no sols a la V. d'Aran (Tredòs), sinó a molts pobles de les valls de Comenge i Bigorra, en part amb la terminació catalana: *arupido* a 3 punts del Comenge Nord, (*a*)*rupádo* en un de Comenge, i 2 de HPyr.; d'altra banda hi consta que *arupát*, -ádo és també «ridé» parlant de persones a dos punts de Comenge i a dos de Bigorra: en aquell mapa i en el 1252 (s. v. *taches de rousseur*), en el qual trobem, amb aquest sentit, la forma amb terminació com la cat., *arupit*, en un punt del Bearn (Nay) Al mateix mapa consta el substantiu (*a*)*rupas* «rides» a 4 punts de HPyr., des de l'alta vall d'Aura fins a Lourde.

A penes cal fer constar que la semblança amb l'arabisme *ARROP* no pot ser etimològica, si bé és possible que sigui la causant de la *o* de la variant *arropir*, per una superficial etimologia popular. Cf. s v *RAP*

Rupestre, pres del ll. *rupestris*, derivat de *rupes* 'penya, roccassa'.

CPT · *Rupicola*, format amb *colere* 'habitar'

Rúpia, nom de planta potamogetonàcia, ll científic *ruppia*, nom donat pel del botànic alemany J B Ruppius

Rupia, moneda indostànica, del port *rupia* i aquest de l'hindustani *rūpiya*, d'origen sànscrit

Rupit, *rupitet*, nom de moixons, V. roig *Ruptes*, V *orrupte*, *abrupte* (ROMPRE) *Rúptil*, *ruptori*, *rup-*

tura, V. *rompre* *Ruquejar*, *ruquenc*, *ruqueria*, V. *ruc* *Ruquerol*, V. *roc* (cf. *ruc*) *Ruquesa*, V. *ruc* *Ruquet*, V. *ruc* i *roquet* *Ruqueta*, V. *ruc* i *ruca* *Ruquetare*, V. *ruc* *Rural*, *ruralia*, *ruralisme*, V. *rústic* *Rus* 'barnús', 'sobretot llarg' [Lab. 1888], per al·lusió als grans abrics de pell que es porten a Rússia *Rus*, V. *rossinyol* *Rusc*, V. *rusca*

RUSCA, 'escorça de certs arbres, sobretot l'alzina surera', mot comú amb la llengua d'oc i també existent en llengua d'oïl (on desaparegué en part però deixant rastres certs a la major part del territori) i en el NO. d'Itàlia: del llatí gàl·lic tardà *RUSCA*, mot d'origen gàl·lic, potser cèltic o d'una llengua pre-cèltica; de *rusca* s'extragué el nom del *rusc* 'casa de les abelles', que es feia, i encara es fa, amb un cilindre d'escorça d'aquells arbres □ 1ª doc : 1250; *rusc* 1371, 1375

«--- De *rusca* ad opus coriorum» 1250, *InuLC*: la usaven, en efecte, en les adoberies de cuiros; pels mateixos docs. rossell. d'aquesta col·lecció veiem com s'usa precisament per fer-ne bucs o sigui ruscos d'abelles: «dos *rusques* de buch; dos buchs ab abelles; ---» 1386; en un altre de 1370 la lectura no és clara si ha de ser «set *rusqus* de buchs» o *ruscles*; pel que fa al receptacle mateix, ja s'hi troba en un inv. de 1375 «una arqueta - duos *ruschs* - 2 gerres olieres ---». Tant *rusch* com *ruscha* figuren en els diccs. de rims de JMarc (1154, 314) i d'Aversó (1417, 190). OPou el recull en el capítol «Del celler o bodega»: «lo suro o *rusca*: cortex suberis ustulatus» (*TbPu*, a. 1575, p. 19). De *rusc* recull un testimoni barceloní de 1405 *AlcM*, i el *DAG* en un inv. de les Guillerries «un *rusch* ab un fonell» (o sigui la tapa de fons) (a 1550, a Espinalbes = Espinelves) Cf. *BDC* XIII, 144.

Encara que en general es tracta de l'escorça del suro, en algunes zones ho diuen d'altres grossos arbres boscos: l'escorça del bedoll en el Capcir, amb la pronúncia, normal allà, de la *ú* com *œ* (*Fòsk(1)*), Formiguera, 1960); a Bellestar (NE. del Maestrat) me'l definien «la closca o pell del pi», a propòsit del NL *Carruscles* (en demanar jo explicacions sobre el lloc i el nom d'aquest lloc, 1961); variant amb *-l-* afegida (per repercussió de líquida), que té bastant d'extensió: a Bellestar digueren *rúskla* sense vacillar, a Formiguera empraven, sense distinció ni explicacions, totes dues variants. A Sant Aniol de Finestres (1964), on el nom que els altres donaven a la caseta de les abelles, era *búk*, un dels informants deia *rúskla* referint-se al rusc Quant a *Carruscles*, cf. el prefix cèltic *CA-/CO-* establert en l'apèndix a *FREIXE* (IV, 186b) i recordem que el Maestrat era la terra dels BRIGANTES celtes

És útil consignar algun detall semàntic. Per al *Cost Manc*, *ruscla* és «el granet de l'escorça vella, tret ja de l'escorça» (I, § 634) i *rusclare* «l'home que treu la ruscla de l'escorça» (§ 635); en efecte tinc nota de 1917 que a l'Alt Gironès (Les Olives de Vilademuls) a les dones els pagaven a vuit rals la feina de «*rusclar* alzina al bosc», en aquesta zona veïna al Baix Ter es veu, doncs, que s'aplica el substantiu a la part rugosa o granel·luda de l'escorça del suro, això deu ser